

**ผลกระทบของความรอบรู้ในการวางแผนภาษีที่มีต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษี
ของผู้บริหารฝ่ายบัญชีธุรกิจ SMEs ในประเทศไทย**
**The Effect of Tax Planning Knowledge on Tax Planning Efficiency of SMEs'
Accounting Executives in Thailand**

วราพร เปรมพาณิชย์กุล¹
Waraporn Permpanitukul¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบผลกระทบของความรอบรู้ในการวางแผนภาษีที่มีต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษี และเพื่อทดสอบผลกระทบของการสนับสนุนจากฝ่ายบริหารที่มีต่อความสัมพันธ์ระหว่างความรอบรู้ในการวางแผนภาษีกับประสิทธิภาพการวางแผนภาษีของผู้บริหารฝ่ายบัญชีธุรกิจ SMEs ในประเทศไทย โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารฝ่ายบัญชีธุรกิจ SMEs ในประเทศไทย จำนวน 336 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) ความรอบรู้ในการวางแผนภาษี ด้านการรู้ค่าใช้จ่ายที่หักภาษีได้ ด้านการรู้วิธีการคำนวณภาษี และด้านการรู้ช่องทางการยื่นภาษี มีผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการวางแผนภาษีโดยรวม 2) ความรอบรู้ในการวางแผนภาษี ด้านการรู้วิธีการคำนวณภาษี และด้านการรู้ช่องทางการยื่นภาษี มีผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการวางแผนภาษี ด้านความครบถ้วนของระบบภาษี 3) ความรอบรู้ในการวางแผนภาษี ด้านการรู้ค่าใช้จ่ายที่หักภาษีได้ และด้านการรู้ช่องทางการยื่นภาษี มีผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการวางแผนภาษี ด้านการใช้ประโยชน์ด้านภาษีสูงสุด 4) ความรอบรู้ในการวางแผนภาษี ด้านการรู้ค่าใช้จ่ายที่หักภาษีได้ และด้านการรู้ช่องทางการยื่นภาษี มีผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการวางแผนภาษี ด้านการหลีกเลี่ยงโทษปรับ 5) ความรอบรู้ในการวางแผนภาษี ด้านการรู้ค่าใช้จ่ายที่หักภาษีได้ และด้านการรู้ช่องทางการยื่นภาษี มีผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการวางแผนภาษี ด้านการลดการตรวจสอบจากภาครัฐ และ 6) การสนับสนุนจากฝ่ายบริหารมีผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างความรอบรู้ในการวางแผนภาษีกับประสิทธิภาพการวางแผนภาษี โดยรวม ดังนั้นธุรกิจ SMEs ในประเทศไทย ควรสนับสนุนให้บุคลากรทุกฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ฝ่ายบัญชีให้มีความรู้และมีความเชี่ยวชาญด้านกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับเกี่ยวกับภาษีอากร เพื่อให้การวางแผนภาษีของธุรกิจเป็นไปอย่างถูกต้อง ครบถ้วนและสามารถใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีได้สูงสุดอย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ : ความรอบรู้ในการวางแผนภาษี, ประสิทธิภาพการวางแผนภาษี, การสนับสนุนจากฝ่ายบริหาร, ธุรกิจSMEs

Abstract

The objective of this research was to test the effect of tax planning knowledge on tax planning efficiency and the effect of managerial support on the relationships between tax planning

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์, คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
Assistant Professor, Faculty of Accountancy and Management Mahasarakrm university

knowledge and tax planning efficiency of SMEs' accounting executives in Thailand. A questionnaire was used for collecting data from 336 executive accountants of SMEs in Thailand. The results revealed that 1) tax planning knowledge, in the aspects of deductible expense tax knowledge, tax calculation knowledge, and filing tax channel knowledge had positive impacts on tax planning efficiency as a whole, 2) tax planning knowledge, in the aspects of tax calculation knowledge and filing tax channel knowledge had positive impacts on tax planning efficiency, in the aspects of tax system completeness, 3) tax planning knowledge, in the aspects of deductible expense tax knowledge and filing tax channel knowledge had positive impacts on tax planning efficiency, in the aspects of maximized tax benefit, 4) tax planning knowledge, in the aspects of deductible expense tax knowledge and filing tax channel knowledge had positive impacts on tax planning efficiency, in the aspects of punishment avoidance, 5) tax planning knowledge, in the aspects of deductible expense tax knowledge and filing tax channel knowledge had positive impacts on tax planning efficiency, in the aspects of government inspect decreasing, and 6) managerial support had positive impacts on the relationships between tax planning knowledge and tax planning efficiency, as a whole. Therefore SMEs should support all employee, especially accountants have knowledge and expert in tax laws and rules. It results in tax planning of SMEs will be accurate, complete, and efficient maximize tax benefit.

Keywords : Tax Planning Knowledge, Tax Planning Efficiency, Managerial Support, SMEs

บทนำ

ปัจจุบัน ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญในการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium-Sized Enterprises : SMEs) โดยเฉพาะด้านภาษีเงินได้ รัฐบาลได้กำหนดมาตรการทางภาษีต่าง ๆ เพื่อเป็นการบรรเทาภาระภาษีให้แก่ธุรกิจ SMEs เช่น การลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล มาตรการทางภาษีเพื่อบรรเทาผลกระทบจากการปรับอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต มาตรการภาษีเพื่อส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา เป็นต้น (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2559) ดังนั้น ในการวางแผนภาษีเพื่อที่จะได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีสูงสุดนั้น จำเป็นต้องอาศัยผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในด้านบัญชีและกฎหมายภาษีอากร

ความรู้รอบรู้ในการวางแผนภาษี (Tax Planning Knowledge) เป็นทักษะ ความชำนาญและความสามารถในการนำความรู้ทางกฎหมายภาษีอากร รวมถึงกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ไปใช้ในการเตรียมการ การบริหารจัดการภาระภาษีที่พึงจะเกิดขึ้น เพื่อให้การเสียภาษีอากรเป็นไปอย่างถูกต้อง ครบถ้วน ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขของกฎหมาย และจะต้องเสียภาษีอากรจำนวนน้อยที่สุด โดยไม่มีเจตนาทุจริตหรือฝ่าฝืนบทบัญญัติของกฎหมาย โดยบุคคลที่จะวางแผนภาษีควรมีความรู้ในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านการรู้ประเภทของรายได้ (Type of Income Tax Knowledge) ด้านการรู้ค่าใช้จ่ายที่หักภาษีได้ (Deductible Expense Tax Knowledge) ด้านการรู้วิธีการคำนวณภาษี (Tax Calculation Knowledge) และด้านการรู้ช่องทางการยื่นภาษี (Filing Tax Channel Knowledge)

(ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2558) จะเห็นได้ว่า หากบุคคลใดมีความรอบรู้เกี่ยวกับการวางแผนภาษีอย่างถูกต้องและครบถ้วนแล้ว อาจส่งผลให้การวางแผนภาษีเกิดประสิทธิภาพ นั่นคือ ประหยัดค่าใช้จ่ายในส่วนที่ไม่จำเป็น ช่วยในการบรรเทาภาระภาษี และในบางกรณียังสามารถขอคืนภาษีได้อีกด้วย

ประสิทธิภาพการวางแผนภาษี (Tax Planning Efficiency) เป็นความสามารถของบุคคลในการเตรียมความพร้อมทั้งในระยะสั้นและระยะยาวเพื่อให้การเสียภาษีและการปฏิบัติงานเกี่ยวกับภาษีอากรทั้งระบบเป็นไปอย่างถูกต้องและครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในกฎหมายภาษีอากร โดยสามารถใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีต่าง ๆ ตามที่กฎหมายกำหนด เพื่อช่วยบรรเทาภาระภาษี รวมถึงการปลอดจากภาระที่อาจจะเกิดขึ้นในภายหน้า โดยปัจจัยที่ใช้ในการประเมินความมีประสิทธิภาพการวางแผนภาษี ประกอบด้วย ด้านความครบถ้วนของระบบภาษี (Tax System Completeness) ด้านการใช้ประโยชน์ด้านภาษีสูงสุด (Maximized Tax Benefit) ด้านการหลีกเลี่ยงโทษปรับ (Punishment Avoidance) และด้านการลดการตรวจสอบจากภาครัฐ (Government Inspect Decreasing) (กฤตกร มั่นสุวรรณ, 2555) จากงานวิจัยในอดีตพบว่า ผู้ทำบัญชีมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ทางภาษีเงินได้นิติบุคคลอยู่ในระดับสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านรายจ่าย (ลีลานุช แก้วหล้า, 2552; ธวัชรัตน์ เชื้อวงศ์บุญ, 2552) และหากบุคคลมีความรู้ ความเชี่ยวชาญในด้านการบัญชีและภาษีแล้ว ส่งผลให้เกิดการวางแผนภาษีอย่างมีประสิทธิภาพ (รัชดา สุวรรณเกิด, 2557) อย่างไรก็ตาม ในการวางแผนภาษีให้เกิดประสิทธิภาพนั้น จำเป็นต้องอาศัยบุคลากรจากทุกฝ่ายในองค์กรร่วมมือกัน ปัจจัยสำคัญที่มีส่วนส่งเสริมให้ผู้วางแผนภาษีสามารถดำเนินการวางแผนภาษีได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากฝ่ายบริหาร (Managerial Support) อย่างมาก โดยการจัดเตรียมทรัพยากรต่าง ๆ ที่จำเป็นและเอื้ออำนวยให้บุคลากรสามารถทำงานในองค์กรได้อย่างราบรื่น และเกิดประสิทธิภาพในการทำงานในที่สุด โดยเฉพาะในการวางแผนภาษีขององค์กรนั้น ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญของภาษีอากรและระบบบัญชี เพื่อให้การจัดทำบัญชีเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชี และสอดคล้องกับกฎหมายภาษีอากร ลดต้นทุนที่ไม่จำเป็น เช่น การบรรเทาภาระภาษี การลดเบี้ยปรับเงินเพิ่ม เป็นต้น งานวิจัยในอดีตพบว่า ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีบทบาทที่สำคัญในการส่งเสริมให้ผู้วางแผนภาษีมีการพัฒนาความรู้ ความสามารถเกี่ยวกับภาษีอย่างสม่ำเสมอ (Pinto, 2015) ผู้บริหารที่เล็งเห็นความสำคัญจะสามารถนำมาเป็นกลยุทธ์ในการประกอบธุรกิจ สร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันกับผู้ประกอบการรายอื่นได้ (ธวัชรัตน์ เชื้อวงศ์บุญ, 2552)

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาวิจัย ผลกระทบของความรอบรู้ในการวางแผนภาษีที่มีต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีของผู้บริหารฝ่ายบัญชีธุรกิจ SMEs ในประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบว่า ความรอบรู้ในการวางแผนภาษีมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีหรือไม่ อย่างไร และเพื่อทดสอบว่าการสนับสนุนจากฝ่ายบริหารมีผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างความรอบรู้ในการวางแผนภาษีกับประสิทธิภาพการวางแผนภาษีของผู้บริหารฝ่ายบัญชีธุรกิจ SMEs ในประเทศไทยหรือไม่ อย่างไร ซึ่งทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารฝ่ายบัญชีของธุรกิจ SMEs ในประเทศไทย ผลลัพธ์ที่ได้จากการวิจัยสามารถใช้เป็นแนวทางให้ผู้บริหารฝ่ายบัญชีของธุรกิจ SMEs ในประเทศไทยพัฒนาความรู้เกี่ยวกับภาษีอากรประเภทต่าง ๆ อย่างรอบด้าน เพื่อให้การเสียภาษีอากรเป็นอย่างถูกต้อง และได้รับสิทธิประโยชน์สูงสุดอย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

- 1) เพื่อทดสอบผลกระทบของความรอบรู้ในการวางแผนภาษีที่มีต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีของผู้บริหารฝ่ายบัญชีธุรกิจ SMEs ในประเทศไทย
- 2) เพื่อทดสอบผลกระทบของการสนับสนุนจากฝ่ายบริหารที่มีต่อความสัมพันธ์ระหว่างความรอบรู้ในการวางแผนภาษีกับประสิทธิภาพการวางแผนภาษีของผู้บริหารฝ่ายบัญชีธุรกิจ SMEs ในประเทศไทย

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ความรอบรู้ในการวางแผนภาษีได้ถูกกำหนดให้เป็นตัวแปรอิสระและมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการวางแผนภาษี (ลีลาบุช แก้วหล้า, 2552; ธวัชรรัตน์ เชื้อวงศ์บุญ, 2552; รัชดา สุวรรณเกิด, 2557) และการสนับสนุนจากฝ่ายบริหารถูกกำหนดให้เป็นตัวแปรแทรกและมีผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างความรอบรู้ในการวางแผนภาษีกับประสิทธิภาพการวางแผนภาษี (Pinto, 2015)

ความรอบรู้ในการวางแผนภาษี (Tax Planning Knowledge : KNO)

ความรอบรู้ในการวางแผนภาษี (Tax Planning Knowledge) หมายถึง ทักษะความชำนาญ และความสามารถในการนำความรู้ทางกฎหมายภาษีอากร รวมถึงกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น มาตรฐานการบัญชี เป็นต้น ไปใช้ในการเตรียมการ การบริหารจัดการภาระภาษีที่พึงจะเกิดขึ้น เพื่อให้การเสียภาษีอากรเป็นไปอย่างถูกต้อง ครบถ้วน ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขของกฎหมาย และจะต้องเสียภาษีอากรจำนวนน้อยที่สุด โดยไม่มีเจตนาทุจริตหรือฝ่าฝืนบทบัญญัติของกฎหมาย ประกอบด้วย (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2558)

1) การรู้จักประเภทของรายได้ (Type of Income Tax Knowledge : INC) หมายถึง การรู้จักประเภทของรายได้ (เงินได้พึงประเมิน) ว่ารายได้ที่ได้รับมานั้น จัดเป็นเงินได้พึงประเมินที่ต้องเสียภาษีหรือไม่ หรือเป็นเงินได้พึงประเมินที่ได้รับการยกเว้นภาษี รวมถึงการสามารถจัดประเภทของรายได้ได้อย่างถูกต้องตามมาตรา 40 แห่งประมวลรัษฎากร

2) การรู้ค่าใช้จ่ายที่หักภาษีได้ (Deductible Expense Tax Knowledge : EXP) หมายถึง การรู้จักประเภทของค่าใช้จ่าย (รายจ่าย) ว่า ค่าใช้จ่ายใดบ้างที่สามารถนำไปหักภาษีได้ ค่าใช้จ่ายใดบ้างที่เป็นรายจ่ายต้องห้าม วิธีการหักค่าใช้จ่ายในการคำนวณภาษี รวมถึงการทราบว่าค่าใช้จ่ายใดบ้างที่สามารถใช้ในการคำนวณภาษีได้มากกว่าจำนวนเงินที่จ่ายออกไปจริง เพื่อให้สามารถใช้สิทธิประโยชน์ในการคำนวณภาษีอย่างสูงสุด

3) การรู้วิธีการคำนวณภาษี (Tax Calculation Knowledge : CAL) หมายถึง การรู้จักวิธีการคำนวณภาษี ว่า การคำนวณภาษีแต่ละประเภท ไม่ว่าจะเป็นไม่ว่าจะเป็นภาษีเงินได้ ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย มีวิธีการคำนวณอย่างไรจึงจะถูกต้อง เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาการเสียเบี้ยปรับ เงินเพิ่มในภายหลัง

4) การรู้ช่องทางการยื่นภาษี (Filing Tax Channel Knowledge : CHAN) หมายถึง การรู้จักช่องทางการยื่นภาษีว่า สามารถยื่นแบบแสดงรายการและชำระภาษีได้ทางช่องทางใดบ้าง เช่น การยื่นแบบแสดงรายการผ่านอินเทอร์เน็ต เป็นต้น รวมถึงกำหนดระยะเวลาในการยื่นเสียภาษี เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาการยื่นภาษีล่าช้าหรือเกินกำหนดระยะเวลา อันจะส่งผลให้เกิดภาระภาษีโดยไม่จำเป็น

ประสิทธิภาพการวางแผนภาษี (Tax Planning Efficiency : PLAN)

ประสิทธิภาพการวางแผนภาษี (Tax Planning Efficiency) หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการเตรียมความพร้อมทั้งในระยะสั้นและระยะยาวเพื่อให้การเสียภาษีและการปฏิบัติงานเกี่ยวกับภาษีอากรทั้งระบบ อัน

ได้แก่ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีสรรพสามิต และอากรแสตมป์ เป็นไปอย่างถูกต้องและครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในกฎหมายภาษีอากร โดยสามารถใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีต่าง ๆ ตามที่กฎหมายกำหนด เพื่อช่วยบรรเทาภาระภาษี รวมถึงการปลอดจากภาระที่อาจจะเกิดขึ้นในภายหน้า ไม่ว่าจะเป็นจากการไม่ต้องชำระภาษีเพิ่มหรือเสียเบี้ยปรับโดยไม่จำเป็น หรือการถูกประเมินจากเจ้าพนักงาน ประกอบด้วย (กฤตกร มั่นสุวรรณ, 2555)

1) ความครบถ้วนของระบบภาษี (Tax System Completeness : COM) หมายถึง การที่ผู้วางแผนภาษีมีความรู้ความเข้าใจในตัวบทกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภาษีอากรอย่างชัดเจน ครอบคลุมทุกประเด็นและถูกต้องตามกฎหมาย เพื่อให้การวางแผนภาษีเป็นไปอย่างรัดกุม ครบถ้วน

2) การใช้ประโยชน์ด้านภาษีสูงสุด (Maximized Tax Benefit : BEN) หมายถึง การที่ผู้วางแผนภาษีมีการศึกษาข้อกฎหมายทางภาษีอากรที่เกี่ยวข้องที่จะช่วยให้ได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีสูงสุด เช่น สิทธิประโยชน์การได้รับยกเว้นภาษีเงินได้ รายจ่ายที่สามารถหักได้เพิ่มจากที่จ่ายจริง รายได้ (เงินได้พึงประเมิน) ที่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องเสียภาษี เป็นต้น โดยผู้วางแผนภาษีอาจจะกำหนดทางเลือกในการนำเงื่อนไขทางกฎหมายมาใช้เพื่อให้กิจการได้รับประโยชน์สูงสุดและถูกต้องกฎหมาย

3) การหลีกเลี่ยงโทษปรับ (Punishment Avoidance : AVO) หมายถึง การที่ผู้วางแผนภาษีอากรระมัดระวังไม่ให้เกิดปัญหาทางภาษีอากรในอนาคต โดยการศึกษาตัวบทกฎหมายทางภาษีให้เป็นไปอย่างถูกต้อง ครอบคลุม รอบด้าน เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาในอนาคตจากการถูกหน่วยงานที่มีหน้าที่จัดเก็บภาษีอากร เช่น กรมสรรพากรเรียกตรวจสอบและประเมินภาษีย้อนหลัง ทำให้กิจการมีรายจ่ายที่ไม่จำเป็นเกิดขึ้น เช่น เบี้ยปรับ เงินเพิ่ม ค่าปรับ เป็นต้น

4) การลดการตรวจสอบจากภาครัฐ (Government Inspect Decreasing : GOV) หมายถึง การที่ผู้วางแผนภาษีอากรมีการศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภาษีอากรอย่างถ่องแท้ และปฏิบัติตามกฎหมายที่กำหนดไว้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน เพื่อมิให้ถูกหน่วยงานกำกับดูแลเรียกตรวจสอบ หากมีข้อโต้แย้งกับเจ้าพนักงานประเมิน ผู้วางแผนภาษีสามารถยกกฎหมายอ้างอิงอย่างชัดเจนเพื่อให้สามารถตอบคำถามในปัญหาต่าง ๆ ได้โดยปราศจากข้อโต้แย้ง

การสนับสนุนจากฝ่ายบริหาร (Managerial Support : SUP)

การสนับสนุนจากฝ่ายบริหาร (Managerial Support) หมายถึง การที่ฝ่ายบริหารขององค์กรมีการให้ความสำคัญแก่ผู้ได้บังคับบัญชา โดยการจัดเตรียมทรัพยากรต่าง ๆ ที่จำเป็นและเอื้ออำนวยให้บุคลากรสามารถทำงานในองค์กรได้อย่างราบรื่น และเกิดประสิทธิภาพในการทำงานในที่สุด (ณัฐพันธุ์ เจริญนันทน์, 2551)

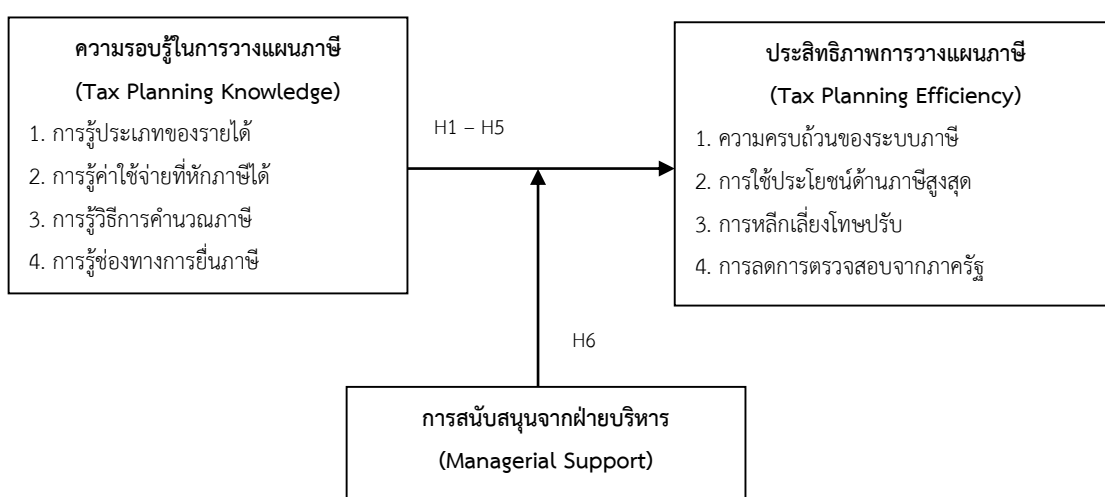
การวางแผนภาษีที่ให้ผลได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นต้องอาศัยบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญทางด้านภาษีอากรทั้งระบบที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นภาษีเงินได้ ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีสรรพสามิต และอากรแสตมป์ เป็นต้น งานวิจัยในอดีตพบว่า ผู้บริหารฝ่ายบัญชีหรือผู้ที่มีหน้าที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเสียภาษีให้แก่ผู้ประกอบการจะพยายามจัดข้อโต้แย้งหรือปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นในการชำระภาษีโดยการค้นหาข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เช่น การสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญทางด้านภาษีอากร การใช้บริการที่ปรึกษาด้านกฎหมายภาษีอากร รวมถึงการพยายามหาความรู้ด้วยตนเองจากการศึกษาจากประมวลรัษฎากร ตำราและหนังสือภาษีอากร เป็นต้น (จรัสรัตน์ เชื้อวงศ์บุญ, 2552) สอดคล้องกับรัชดา สุวรรณเกิด (2557) พบว่า ความเชี่ยวชาญด้านการบัญชี การเงิน

และภาษีของกรมการบริษัทมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการวางแผนภาษีในกลุ่มเกษตรกรและอุตสาหกรรมอาหาร และกลุ่มทรัพยากร นอกจากนี้ บริษัทที่มีผู้บริหารที่สำเร็จการศึกษาทางด้านบัญชี และมีใบประกอบวิชาชีพด้านการตรวจสอบและรับรองบัญชี จะมีความสามารถในการวางแผนภาษีได้ดีกว่าบริษัทที่ผู้บริหารไม่ได้สำเร็จการศึกษาด้านดังกล่าว ผลที่ตามมาคือ ทำให้บริษัทสามารถเสียภาษีได้ลดลง บรรเทาภาระภาษีได้

อย่างไรก็ตาม ในการวางแผนภาษีให้เกิดประสิทธิภาพนั้น จำเป็นต้องอาศัยบุคลากรจากทุกฝ่ายในองค์กรร่วมมือกัน เนื่องจากผู้ประกอบการมักเข้าใจผิดว่า หน้าที่เกี่ยวกับการจัดการภาษีอากรนั้นเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของฝ่ายบัญชีเพียงฝ่ายเดียวซึ่งตามข้อเท็จจริงแล้วปัญหาเกี่ยวกับภาษีอากรมักจะเกิดขึ้นจากการดำเนินงานฝ่ายอื่น ๆ เช่น ปัญหาเอกสารการจ่ายเงินของการจัดซื้อของฝ่ายจัดซื้อ หรือการจ่ายค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการขายของฝ่ายการตลาด เป็นต้น (สุเทพ พงษ์พิทักษ์, 2557) นอกจากปัญหาดังกล่าวแล้ว ผู้ประกอบการในประเทศไทยโดยส่วนมากไม่ได้วางแผนภาษีอากรก่อนเริ่มหรือในระหว่างดำเนินกิจการ แต่จะวางแผนภาษีอากรเมื่อเปิดกิจการไปแล้ว โดยไม่ได้ให้ความสำคัญต่อการวางแผนภาษีอากร ทุกฝ่ายในกิจการจึงควรมีการปรึกษาหารือ แลกเปลี่ยน ข้อคิดเห็น เพื่อป้องกันปัญหาด้านภาษีอากรที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต (สมเดช โรจน์ศรีเสถียร และคณะ, 2557) นอกจากนี้ การที่รัฐบาลยังได้มีการออกกฎหมายใหม่ ๆ เพื่อเป็นการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีแก่ธุรกิจประเภทต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้วางแผนภาษีจะต้องมีการติดตามข่าวสารให้ทันต่อเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงอย่างสม่ำเสมอ บางครั้งอาจจำเป็นต้องเข้ารับการอบรมเพื่อให้เกิดความเข้าใจในกฎหมายภาษีอากรแต่ละประเด็นได้อย่างชัดเจนและถูกต้อง จากที่กล่าวมาทั้งหมดจะเห็นได้ว่า ปัจจัยสำคัญที่มีส่วนส่งเสริมให้ผู้วางแผนภาษีสามารถดำเนินการวางแผนภาษีได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากฝ่ายบริหารอย่างมาก จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสามารถสรุปกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดเกี่ยวกับความรู้ในการวางแผนภาษี การสนับสนุนจากฝ่ายบริหารและประสิทธิภาพการวางแผนภาษี

สมมติฐานการวิจัย

H₁ : ความรอบรู้ในการวางแผนภาษี ด้านการรู้ประเภทของรายได้ ด้านการรู้ค่าใช้จ่ายที่หักภาษีได้ ด้านการรู้วิธีการคำนวณภาษี และด้านการรู้ช่องทางการยื่นภาษี มีผลกระทบเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีโดยรวม

H₂ : ความรอบรู้ในการวางแผนภาษี ด้านการรู้ประเภทของรายได้ ด้านการรู้ค่าใช้จ่ายที่หักภาษีได้ ด้านการรู้วิธีการคำนวณภาษี และด้านการรู้ช่องทางการยื่นภาษี มีผลกระทบเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีด้านความครบถ้วนของระบบภาษี

H₃ : ความรอบรู้ในการวางแผนภาษี ด้านการรู้ประเภทของรายได้ ด้านการรู้ค่าใช้จ่ายที่หักภาษีได้ ด้านการรู้วิธีการคำนวณภาษี และด้านการรู้ช่องทางการยื่นภาษี มีผลกระทบเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีด้านการใช้ประโยชน์ด้านภาษีสูงสุด

H₄ : ความรอบรู้ในการวางแผนภาษี ด้านการรู้ประเภทของรายได้ ด้านการรู้ค่าใช้จ่ายที่หักภาษีได้ ด้านการรู้วิธีการคำนวณภาษี และด้านการรู้ช่องทางการยื่นภาษี มีผลกระทบเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีด้านการหลีกเลี่ยงโทษปรับ

H₅ : ความรอบรู้ในการวางแผนภาษี ด้านการรู้ประเภทของรายได้ ด้านการรู้ค่าใช้จ่ายที่หักภาษีได้ ด้านการรู้วิธีการคำนวณภาษี และด้านการรู้ช่องทางการยื่นภาษี มีผลกระทบเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีด้านการลดการตรวจสอบจากภาครัฐ

H₆ : การสนับสนุนจากฝ่ายบริหารมีผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างความรอบรู้ในการวางแผนภาษีโดยรวมกับประสิทธิภาพการวางแผนภาษี

ระเบียบวิธีวิจัย**กระบวนการและวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง**

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารฝ่ายบัญชีของธุรกิจ SMEs ในประเทศไทย จำนวน 631,314 คน (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2559) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารฝ่ายบัญชีของธุรกิจ SMEs ในประเทศไทย จำนวน 1,000 คน โดยเปิดตาราง Krejcie และ Morgan (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ซึ่งมีขั้นตอนในการสุ่มตัวอย่าง โดยจำแนกผู้บริหารฝ่ายบัญชีของธุรกิจ SMEs ในประเทศไทยตามจังหวัด กำหนดกลุ่มตัวอย่างของผู้บริหารฝ่ายบัญชีตามสัดส่วน จากนั้นจึงทำการสุ่มตัวอย่างโดยใช้คอมพิวเตอร์ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามซึ่งข้อความถูกสร้างขึ้นให้ครอบคลุมเนื้อหาตามตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย โดยผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามจำนวน 1,000 ชุด เมื่อครบกำหนดในการเก็บแบบสอบถาม ได้รับแบบสอบถามตอบกลับทั้งสิ้น จำนวน 394 ชุด เป็นแบบสอบถามส่งกลับคืนที่ไม่สมบูรณ์เนื่องจากเลิกกิจการ และไม่ปรากฏผู้รับตามชื่อและที่อยู่ 58 ฉบับ รวมแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ทั้งหมด 336 ฉบับ คิดเป็นอัตราตอบกลับที่ตอบสนองผู้คิดเป็นร้อยละ 35.67 ซึ่งสอดคล้องกับ Aaker et al. (2001) ได้เสนอว่า การส่งแบบสอบถามต้องมีอัตราการตอบกลับอย่างน้อย ร้อยละ 20 จึงจะถือว่ายอมรับได้

คุณภาพของเครื่องมือวัด

ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบความเที่ยงตรง โดยผ่านการพิจารณาเนื้อหาข้อคำถามจากผู้เชี่ยวชาญและหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (Discriminant Power) โดยใช้เทคนิค Item-total Correlation ซึ่งความรอบรู้ในการวางแผนภาษี มีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.746 – 0.954 ประสิทธิภาพการวางแผนภาษี มีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.643 – 0.898 และการสนับสนุนจากฝ่ายบริหาร ได้ค่าอำนาจจำแนก (r) เท่ากับ 0.858 – 0.930 ซึ่งสอดคล้องกับ Nunnally (1978) ได้เสนอว่า ค่าการทดสอบค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อมากกว่า 0.40 เป็นค่าที่ยอมรับได้ว่าแบบสอบถามมีคุณภาพเหมาะสม และหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งความรอบรู้ในการวางแผนภาษีมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา อยู่ระหว่าง 0.724 – 0.901 และประสิทธิภาพการวางแผนภาษีมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา อยู่ระหว่าง 0.669 – 0.834 และการสนับสนุนจากฝ่ายบริหาร มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ 0.863 ซึ่งสอดคล้องกับ สมบัติ ท้ายเรือคำ (2552) ได้เสนอว่า เกณฑ์การพิจารณาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม 0.50 ขึ้นไป ถือว่ามีคุณภาพในระดับดีมาก เหมาะสมที่จะใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณทดสอบผลกระทบของความรอบรู้ในการวางแผนภาษีที่มีต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษี และทดสอบผลกระทบของการสนับสนุนจากฝ่ายบริหารที่มีต่อความสัมพันธ์ระหว่างความรอบรู้ในการวางแผนภาษีกับประสิทธิภาพการวางแผนภาษีของผู้บริหารฝ่ายบัญชี ธุรกิจ SMEs ในประเทศไทย สมการที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานในครั้งนี้คือ

$$\begin{aligned} \text{PLAN} &= \alpha_1 + \beta_1\text{INC} + \beta_2\text{EXP} + \beta_3\text{CAL} + \beta_4\text{CHAN} + \varepsilon_1 \\ \text{COM} &= \alpha_2 + \beta_5\text{INC} + \beta_6\text{EXP} + \beta_7\text{CAL} + \beta_8\text{CHAN} + \varepsilon_2 \\ \text{BEN} &= \alpha_3 + \beta_9\text{INC} + \beta_{10}\text{EXP} + \beta_{11}\text{CAL} + \beta_{12}\text{CHAN} + \varepsilon_3 \\ \text{AVO} &= \alpha_4 + \beta_{13}\text{INC} + \beta_{14}\text{EXP} + \beta_{15}\text{CAL} + \beta_{16}\text{CHAN} + \varepsilon_4 \\ \text{GOV} &= \alpha_5 + \beta_{17}\text{INC} + \beta_{18}\text{EXP} + \beta_{19}\text{CAL} + \beta_{20}\text{CHAN} + \varepsilon_5 \\ \text{PLAN} &= \alpha_6 + \beta_{21}\text{KNO} + \beta_{22}\text{SUP} + \beta_{23}(\text{SUP}*\text{KNO}) + \varepsilon_6 \end{aligned}$$

ผลลัพธ์การวิจัย

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารฝ่ายบัญชีธุรกิจ SMEs ในประเทศไทย

ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารฝ่ายบัญชีธุรกิจ SMEs ในประเทศไทย	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	84	25.00
1.2 หญิง	252	75.00
รวม	336	100.00
2. อายุ		
2.1 น้อยกว่า 35 ปี	72	21.43
2.2 35 - 40 ปี	84	25.00
2.3 41 - 45 ปี	96	28.57
2.4 มากกว่า 45 ปี	84	25.00
รวม	336	100.00
3. ระดับการศึกษา		
3.1 ปริญญาตรี	240	71.43
3.2 สูงกว่าปริญญาตรี	96	28.57
รวม	336	100.00
4. ประสบการณ์ในการทำงาน		
4.1 น้อยกว่า 5 ปี	24	7.14
4.2 5 - 10 ปี	72	21.43
4.3 11 - 15 ปี	84	25.00
4.4 มากกว่า 15 ปี	156	46.43
รวม	336	100.00
5. ตำแหน่งงานในปัจจุบัน		
5.1 ผู้อำนวยการฝ่ายบัญชี	36	10.71
5.2 ผู้จัดการฝ่ายบัญชี	138	41.07
5.3 สมุหบัญชี	48	14.29
5.4 อื่นๆ ได้แก่ เจ้าของกิจการ เป็นต้น	114	33.93
รวม	336	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้บริหารฝ่ายบัญชีธุรกิจ SMEs ในประเทศไทยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 75.00) อายุ 41-45 ปี (ร้อยละ 28.57) ระดับการศึกษา ปริญญาตรี (ร้อยละ 71.43) ประสบการณ์ในการทำงาน มากกว่า 15 ปี (ร้อยละ 46.43) และตำแหน่งงานในปัจจุบัน ผู้จัดการฝ่ายบัญชี (ร้อยละ 41.07)

ตารางที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของธุรกิจ SMEs ในประเทศไทย

ข้อมูลทั่วไปของธุรกิจ SMEs ในประเทศไทย	จำนวน (แห่ง)	ร้อยละ
1. รูปแบบธุรกิจ		
1.1 ห้างหุ้นส่วนจำกัด	36	10.71
1.2 บริษัทจำกัด	300	89.29
รวม	336	100.00
2. ประเภทธุรกิจ		
2.1 ภาคการผลิตอุตสาหกรรม	120	35.71
2.2 ภาคการผลิตเกษตร	18	5.36
2.3 ภาคการบริการ	108	32.14
2.4 ภาคการค้า	78	23.21
2.5 อื่นๆ ได้แก่ ตัวแทนจำหน่าย เป็นต้น	12	3.58
รวม	336	100.00
3. สถานที่ตั้ง		
3.1 ภาคเหนือ	6	1.79
3.2 ภาคกลาง	276	82.14
3.3 ภาคตะวันออก	24	7.13
3.4 ภาคตะวันตก	6	1.79
3.5 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	6	1.79
3.6 ภาคใต้	18	5.36
รวม	336	100.00
4. พุนจตทะเบียนในปัจจุบัน		
4.1 น้อยกว่า 5,000,000 บาท	162	48.21
4.2 5,000,000-10,000,000 บาท	72	21.43
4.3 10,000,001-15,000,000 บาท	6	1.79
4.4 มากกว่า 15,000,000 บาท	96	28.57
รวม	336	100.00

ข้อมูลทั่วไปของธุรกิจ SMEs ในประเทศไทย	จำนวน (แห่ง)	ร้อยละ
5. รายได้จากการขายสินค้า/ให้บริการ (รอบระยะเวลาบัญชีก่อนหน้า)		
5.1 น้อยกว่า 10,000,000 บาท	138	41.07
5.2 10,000,000 - 20,000,000 บาท	36	10.71
5.3 20,000,001 - 30,000,000 บาท	12	3.58
5.4 มากกว่า 30,000,000 บาท	150	44.64
รวม	336	100.00
6. ระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจ		
6.1 น้อยกว่า 5 ปี	72	21.43
6.2 5 – 10 ปี	54	16.07
6.3 11 – 15 ปี	54	16.07
6.4 มากกว่า 15 ปี	156	46.43
รวม	336	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่า ธุรกิจ SMEs ในประเทศไทยส่วนใหญ่มีรูปแบบธุรกิจเป็นบริษัทจำกัด (ร้อยละ 89.29) ประเภทธุรกิจ ภาคการผลิตอุตสาหกรรม (ร้อยละ 35.71) สถานที่ตั้ง ภาคกลาง (ร้อยละ 82.14) ทุนจดทะเบียนในปัจจุบัน น้อยกว่า 5,000,000 บาท (ร้อยละ 48.21) รายได้จากการขายสินค้า/ให้บริการ (รอบระยะเวลาบัญชีก่อนหน้า) มากกว่า 30,000,000 บาท (ร้อยละ 44.64) ระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจ มากกว่า 15 ปี (ร้อยละ 46.43)

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของความรอบรู้ในการวางแผนภาษีกับประสิทธิภาพการวางแผนภาษีของผู้บริหารฝ่ายบัญชีธุรกิจ SMEs ในประเทศไทย

ตัวแปร	INC	EXP	CAL	CHAN	VIFs
PLAN	0.362*	0.502*	0.492*	0.621*	
COM	0.397*	0.539*	0.713*	0.581*	
BEN	0.334*	0.472*	0.372*	0.545*	
AVO	0.198*	0.308*	0.241*	0.496*	
GOV	0.344*	0.445*	0.430*	0.543*	
INC		0.792*	0.661*	0.394*	2.788
EXP			0.738*	0.498*	3.581
CAL				0.514*	2.434
CHAN					1.423

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตาราง 3 พบว่า ตัวแปรอิสระแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งอาจทำให้เกิดปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (Multicollinearity) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ทำการทดสอบด้วยค่า VIFs ปรากฏว่าค่า VIFs ของตัวแปรอิสระความรอบรู้ในการวางแผนภาษี มีค่าตั้งแต่ 1.423 – 3.581 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 10 แสดงว่าตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันแต่ไม่ถึงขั้นก่อให้เกิดปัญหา (Black, 2006)

ตารางที่ 4 การทดสอบความสัมพันธ์และผลกระทบของความรอบรู้ในการวางแผนภาษีกับประสิทธิภาพการวางแผนภาษี ของผู้บริหารฝ่ายบัญชีธุรกิจ SMEs ในประเทศไทย

ความรอบรู้ ในการวางแผนภาษี	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของประสิทธิภาพการวางแผนภาษี				
	โดยรวม (PLAN)	ด้านความ ครบถ้วนของ ระบบภาษี (COM)	ด้านการใช้ ประโยชน์ด้าน ภาษีสูงสุด (BEN)	ด้านการ หลีกเลี่ยงโทษ ปรับ (AVO)	ด้านการลด การ ตรวจสอบ จากภาครัฐ (GOV)
ค่าคงที่	1.452*** (0.175)	1.087*** (0.152)	1.622*** (0.209)	2.012*** (0.246)	1.086*** (0.241)
1. ด้านการรู้ประเภท ของรายได้ (INC)	-0.090 (0.050)	-0.154 (0.044)	-0.076 (0.060)	0.090 (0.071)	-0.039 (0.069)
2. ด้านการรู้ค่าใช้จ่าย ที่หักภาษีได้ (EXP)	0.188*** (0.055)	0.064 (0.048)	0.306*** (0.066)	0.199** (0.078)	0.182** (0.076)
3. ด้านการรู้วิธีการ คำนวณภาษี (CAL)	0.123** (0.056)	0.564*** (0.049)	-0.070 (0.068)	-0.115 (0.079)	0.111 (0.078)
4. ด้านการรู้ช่องทางการ ยื่นภาษี (CHAN)	0.409*** (0.043)	0.259*** (0.037)	0.416*** (0.051)	0.509*** (0.060)	0.453*** (0.059)
Adjusted R ²	0.439	0.583	0.349	0.252	0.332

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.10, ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05, ***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ค่าที่อยู่ในวงเล็บเป็นค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน

จากตาราง 4 พบว่า 1) ความรอบรู้ในการวางแผนภาษี ด้านการรู้ค่าใช้จ่ายที่หักภาษีได้ ด้านการรู้วิธีการคำนวณภาษี และด้านการรู้ช่องทางการยื่นภาษี มีผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการวางแผนภาษีโดยรวม ($b_2 = 0.188$, $p < 0.01$; $b_3 = 0.123$, $p < 0.05$; $b_4 = 0.409$, $p < 0.01$) เนื่องจากการวางแผนภาษีจะมีประสิทธิภาพได้นั้น จำเป็นต้องอาศัยทักษะ ความชำนาญ และความสามารถบุคคลในการเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการปฏิบัติด้านภาษีอากรทั้งระบบให้เป็นไปอย่างถูกต้องครบถ้วนตามกฎหมายภาษีอากร โดยสามารถใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีต่าง ๆ ได้อย่างสูงสุด รวมถึงการปลอดจากภาระที่อาจจะเกิดขึ้นในภายหน้า สอดคล้องกับหลักการของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (2558) เสนอแนะว่า การวางแผนภาษีที่ดีจึงควรเริ่มต้นจากการทำ

ความเข้าใจในรายละเอียดเกี่ยวกับภาษีเงินได้ที่เราจะต้องเสีย และรู้จักใช้ประโยชน์จากสิทธิประโยชน์ทางภาษีให้คุ้มค่า โดยหลักในการวางแผนภาษี คือ รู้ประเภทของรายได้ รู้ค่าใช้จ่ายที่หักภาษีได้ รู้ค่าลดหย่อนเพื่อลดภาษี รวมถึงรู้วิธีการคำนวณภาษี และรู้ช่องทางการยื่นภาษี สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทศนีย์ นุเทพสุ (2556) พบว่า ผู้จ่ายควรมีการวางแผนสำหรับรายจ่ายการส่งเสริมการขายต่าง ๆ ทั้งการหักภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย และภาษีมูลค่าเพิ่มเกี่ยวกับภาษีซื้อและภาษีขาย การวางแผนภาษีเกี่ยวกับรายจ่ายการส่งเสริมการขายจะช่วยให้ผู้ประกอบการที่เป็นผู้ผลิต หรือ ผู้จัดจำหน่ายเสียภาษีได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน ตามที่กฎหมายภาษีอากรกำหนด ลดปัญหาจากการเสียภาษี ลดค่าใช้จ่ายที่อาจเกิดขึ้นจากการเสียภาษีไม่ถูกต้อง **ดังนั้นผลการวิจัยที่พบจึงสนับสนุนสมมติฐานที่ 1**

2) ความรอบรู้ในการวางแผนภาษี ด้านการรู้วิธีการคำนวณภาษี และด้านการรู้ช่องทางการยื่นภาษี มีผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการวางแผนภาษี ด้านความครบถ้วนของระบบภาษี ($b_7 = 0.564, p < 0.01$; $b_8 = 0.259, p < 0.01$) เนื่องจากวัตถุประสงค์ที่สำคัญในการวางแผนภาษีคือ การเสียภาษีอากรและการปฏิบัติการเกี่ยวกับภาษีอากรของกิจการเป็นไปโดยถูกต้อง และครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กฎหมายภาษีอากรกำหนดไว้ อันเป็นผลให้จำนวนภาษีอากรที่ต้องเสียนั้น เป็นจำนวนน้อยที่สุดหรือประหยัดที่สุด รวมทั้งใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีอากรสูงสุด ทั้งนี้ โดยไม่อาศัยการทุจริตหลีกเลี่ยงภาษีอากร (สุเทพ พงษ์พิทักษ์, 2550) เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ดังกล่าว ผู้วางแผนภาษีจึงควรศึกษาวิธีการคำนวณภาษีอากรทุกประเภท เพื่อให้สามารถคำนวณภาษีได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน สอดคล้องกับแนวคิดของ วราพร เปรมพจน์ชัยนุกูล (2559) กล่าวว่า การเป็นนักวางแผนภาษีอากรที่ดีนั้น ควรรู้รายละเอียดของภาษีแต่ละประเภท อันได้แก่ ผู้มีหน้าที่เสียภาษี ฐานภาษี อัตราภาษี การคำนวณภาษี การประเมินการจัดเก็บภาษี การอุทธรณ์ภาษี เบี้ยปรับและเงินเพิ่ม **ดังนั้นผลการวิจัยที่พบจึงสนับสนุนสมมติฐานที่ 2**

3) ความรอบรู้ในการวางแผนภาษี ด้านการรู้ค่าใช้จ่ายที่หักภาษีได้ และด้านการรู้ช่องทางการยื่นภาษี มีผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการวางแผนภาษี ด้านการใช้ประโยชน์ด้านภาษีสูงสุด ($b_{10} = 0.306, p < 0.01$; $b_{12} = 0.416, p < 0.01$) เนื่องจากการวางแผนภาษีที่จะเกิดประสิทธิภาพได้นั้น ผู้วางแผนภาษีควรใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีที่กฎหมายกำหนดไว้สูงสุด ซึ่งการที่ผู้วางแผนภาษีสามารถทราบค่าค่าใช้จ่ายประเภทใดที่สามารถนำมาคำนวณเป็นรายจ่ายในการคำนวณภาษีได้ และสามารถนำมาหักเป็นรายจ่ายในการคำนวณภาษีได้มากกว่าปกติ จะช่วยให้กิจการสามารถบรรเทาภาระภาษีได้ และหากผู้วางแผนภาษีสามารถทราบค่าค่าใช้จ่ายประเภทใดที่กฎหมายภาษีอากร ห้ามมิให้นำมารวมคำนวณเป็นรายจ่ายในการคำนวณภาษี จะช่วยให้กิจการปลอดจากภาระที่อาจจะเกิดขึ้นในภายหน้าจากการคำนวณภาษีผิดพลาด สอดคล้องกับงานวิจัยของ สีสานุช แก้วหล้า (2552) พบว่า ผู้ทำบัญชีซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร มีความรู้ความเข้าใจต่อสิทธิประโยชน์ทางภาษีเงินได้นิติบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งสิทธิประโยชน์ทางด้านรายจ่ายในระดับสูง **ดังนั้นผลการวิจัยที่พบจึงสนับสนุนสมมติฐานที่ 3**

4) ความรอบรู้ในการวางแผนภาษี ด้านการรู้ค่าใช้จ่ายที่หักภาษีได้ และด้านการรู้ช่องทางการยื่นภาษี มีผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการวางแผนภาษี ด้านการหลีกเลี่ยงโทษปรับ ($b_{14} = 0.199, p < 0.05$; $b_{16} = 0.509, p < 0.01$) เนื่องจากในการวางแผนภาษีที่ดีนั้น ควรคำนึงถึงการลดต้นทุนที่อาจจะเกิดขึ้นจากการเสียเบี้ยปรับ เงินเพิ่มโดยไม่จำเป็น สอดคล้องกับงานวิจัยของทศนีย์ นุเทพสุ (2556) พบว่า กิจการควรมีการวางแผนสำหรับรายจ่ายการส่งเสริมการขายต่าง ๆ โดยการศึกษาวิธีการคำนวณภาษี ทั้งการหักภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย และ

ภาษีมูลค่าเพิ่มเกี่ยวกับภาษีซื้อและภาษีขาย จะช่วยให้ผู้ประกอบการที่เป็นผู้ผลิต หรือ ผู้จัดจำหน่ายเสียภาษีได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน ตามที่กฎหมายภาษีอากรกำหนด ลดปัญหาจากการเสียภาษี ลดค่าใช้จ่ายที่อาจเกิดขึ้นจากการเสียภาษีไม่ถูกต้อง นอกจากนี้ นักวางแผนภาษีที่มีประสิทธิภาพนั้น จะต้องมีการศึกษาถึงช่องทางในการยื่นภาษีที่จะได้รับสิทธิประโยชน์สูงสุด เช่น กำหนดเวลาในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีบางประเภทผ่านระบบอินเทอร์เน็ต จะขยายออกไปอีก 8 วัน นับแต่วันพ้นกำหนดเวลาแบบแสดงรายการภาษีตามที่กฎหมายกำหนดสำหรับการยื่นแบบแสดงรายการภาษีตามประมวลรัษฎากรที่กำหนดให้ยื่นรายการระหว่างวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2560 – 31 มกราคม 2562 เป็นต้น (กรมสรรพากร, 2559) สอดคล้องกับหลักการของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (2558) เสนอแนะว่า หลักสำคัญประการหนึ่งในการวางแผนภาษีให้ประสบความสำเร็จ คือ การรู้ช่องทางการยื่นภาษีว่า สามารถยื่นแบบแสดงรายการและชำระภาษีได้ทางช่องทางใดบ้าง รวมถึงกำหนดระยะเวลาในการยื่นเสียภาษี เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาการยื่นภาษีล่าช้าหรือเกินกำหนดระยะเวลา อันจะส่งผลให้เกิดภาระภาษีโดยไม่จำเป็น ดังนั้น

ผลการวิจัยที่พบจึงสนับสนุนสมมติฐานที่ 4

5) ความรอบรู้ในการวางแผนภาษี ด้านการรู้ค่าใช้จ่ายที่หักภาษีได้ และด้านการรู้ช่องทางการยื่นภาษี มีผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการวางแผนภาษี ด้านการลดการตรวจสอบจากภาครัฐ ($b_{18} = 0.182, p < 0.05$; $b_{20} = 0.453, p < 0.01$) ในการวางแผนภาษีอากรเป็นไปอย่างบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ นักวางแผนภาษีอากรควรวางแผนภาษีอากรด้วยความโปร่งใส ไม่มีการขัดแย้งหรือผิดต่อกฎหมาย หลีกเลี่ยงความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นจากการตีความในประเด็นต่าง ๆ นอกจากนี้ ต้องสามารถปฏิบัติได้จริง ก่อนที่จะนำมาประยุกต์ใช้ควรจะมีการทดสอบผลในทางปฏิบัติด้วยความระมัดระวังและรอบคอบ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดภาระในภายหลังอันอาจจะเกิดการตรวจสอบจากภาครัฐ (อมรศักดิ์ พงศ์พศุทธิ์, 2556) สอดคล้องกับแนวคิดของวรภาพ เปรมพณิชนกุล (2559) กล่าวว่า การวางแผนภาษีอากรที่ดีนั้น จะต้องคำนึงถึงปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตด้วย หากผู้วางแผนภาษีขาดความรอบคอบในการศึกษาตัวบทกฎหมายทางภาษีได้อย่างถูกต้อง ครอบคลุม รอบด้านแล้ว อาจส่งผลให้เกิดปัญหาได้ในอนาคตจากการถูกหน่วยงานที่มีหน้าที่จัดเก็บภาษีอากร เช่น กรมสรรพากรเรียกตรวจสอบและประเมินภาษีย้อนหลัง ทำให้กิจการมีรายจ่ายที่ไม่จำเป็นเกิดขึ้น เช่น เบี้ยปรับ เงินเพิ่ม ค่าปรับ เป็นต้น ดังนั้นผลการวิจัยที่พบจึงสนับสนุนสมมติฐานที่ 5

ตารางที่ 5 การทดสอบผลกระทบของการสนับสนุนจากฝ่ายบริหารที่มีต่อความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ในการวางแผนภาษีกับประสิทธิภาพการวางแผนภาษี ของผู้บริหารฝ่ายบัญชีธุรกิจ SMEs ในประเทศไทย

ตัวแปรอิสระ	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของประสิทธิภาพการวางแผนภาษี				
	โดยรวม (PLAN)	ด้านความ ครบถ้วนของ ระบบภาษี (COM)	ด้านการใช้ ประโยชน์ด้าน ภาษีสูงสุด (BEN)	ด้านการ หลีกเลี่ยงโทษ ปรับ (AVO)	ด้านการลด การ ตรวจสอบ จากภาครัฐ (GOV)
ค่าคงที่	2.440*** (0.601)	2.136*** (0.595)	0.335 (0.659)	5.021*** (0.849)	2.269*** (0.820)
ความรู้ในการ วางแผนภาษีโดยรวม (KNO)	0.249* (0.147)	0.456*** (0.146)	0.635*** (0.161)	-0.372* (0.208)	0.276 (0.200)
การสนับสนุนจากฝ่าย บริหาร (SUP)	-0.121 (0.177)	-0.170 (0.175)	0.567*** (0.194)	-0.707*** (0.249)	-0.175 (0.241)
SUP*KNO	0.075* (0.043)	0.051 (0.042)	-0.061 (0.047)	0.221*** (0.060)	0.088 (0.058)
Adjusted R ²	0.417	0.436	0.434	0.216	0.320

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.10, ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05, ***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ค่าที่อยู่ในวงเล็บเป็นค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน

จากตาราง 5 พบว่า การสนับสนุนจากฝ่ายบริหาร มีผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ในการวางแผนภาษีโดยรวมกับประสิทธิภาพการวางแผนภาษีโดยรวม ($b_{23} = 0.075$, $p < 0.10$) เนื่องจากปัจจัยสำคัญที่มีส่วนช่วยให้การวางแผนภาษีของธุรกิจประสบความสำเร็จได้คือ การได้รับการสนับสนุนจากฝ่ายบริหาร ซึ่งการที่ฝ่ายบริหารขององค์กรให้ความสำคัญแก่ผู้ได้บังคับบัญชา โดยการจัดเตรียมทรัพยากรต่าง ๆ ที่จำเป็นและเอื้ออำนวยให้บุคลากรสามารถทำงานในองค์กรได้อย่างราบรื่น เกิดประสิทธิภาพในการทำงานในที่สุด (ณัฐพันธ์ เจริญนนท์, 2551) โดยฝ่ายบริหารเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการกำหนดกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องในการวางแผนภาษี ซึ่งต้องอาศัยบุคลากรจากหลายฝ่ายร่วมกันปรึกษาหารือโดยรอบด้าน ผู้บริหารระดับสูงที่เล็งเห็นความสำคัญหรือประโยชน์ของการวางแผนภาษีอากรมักจะเป็นผู้กำหนดนโยบายของการวางแผนภาษีอากรโดยคำนึงถึงวัตถุประสงค์ของการวางแผนภาษีอากร มีการสื่อสารหรือประกาศนโยบายการวางแผนภาษีอากรให้ทราบโดยทั่วกันทุกฝ่ายภายในองค์กร นอกจากนี้ ยังมีการส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีอากร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เพื่อให้การเสียภาษีเป็นไปอย่างถูกต้องและครบถ้วน สามารถใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีได้สูงสุดโดยไม่เกิดภาระภาษี อันได้แก่ เบี้ยปรับ เงินเพิ่ม โดยไม่จำเป็น สอดคล้องกับงานวิจัยของของ ธนภุต แซ่ไคว่ (2558) พบว่า ผู้บริหารสามารถให้การสนับสนุนแก่พนักงานได้หลากหลายรูปแบบ ได้แก่ 1) การสนับสนุนด้านความรู้ เช่น การส่งเสริมและสนับสนุนให้

พนักงานมีความมุ่งมั่นในการแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ ที่ทันต่อสภาพการเปลี่ยนแปลงเพื่อนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ 2) การสนับสนุนด้านผลตอบแทน โดยผู้บริหารจะให้การส่งเสริมและการสนับสนุนจ่ายค่าผลตอบแทนหรือรางวัลให้กับพนักงานเพื่อแลกกับผลงานที่พนักงานได้ทำให้ 3) การสนับสนุนด้านงบประมาณ โดยพิจารณาจัดสรรงบประมาณเพื่อการส่งเสริมและการสนับสนุนเงินในการดำเนินการที่มีนวัตกรรมในการปฏิบัติงานต่าง ๆ ที่ทำให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น เช่น การสนับสนุนเงินในการให้พนักงานเข้ารับการฝึกอบรมเพื่อนำมาพัฒนาในการทำงาน เป็นต้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ Pinto (2015) พบว่า ผู้บริหารของสำนักงานบัญชีควรส่งเสริมให้พนักงานมีการฝึกอบรมเพื่อให้ผลการปฏิบัติงานมีคุณภาพสูง สำหรับในระยะยาวนั้นสำนักงานบัญชีควรผลักดันให้ผู้วางแผนภาษีมีการอบรมมากขึ้นเพื่อให้การวิเคราะห์และการตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผนภาษีเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล นอกจากนี้ ยังพบว่า ผู้วางแผนภาษีบ่งชี้ว่าผู้บริหารเป็นผู้ที่มีบทบาทที่สำคัญในการส่งเสริมให้ผู้วางแผนภาษีมีการติดตามการเปลี่ยนแปลงของกฎหมายอย่างสม่ำเสมอ โดยการส่งพนักงานเข้ารับการศึกษาคือฝึกอบรมเพื่อให้การวางแผนภาษีมีประสิทธิภาพ ดังนั้นผลการวิจัยที่พบจึงสนับสนุนสมมติฐานที่ 6

ผลการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบผลกระทบของความรอบรู้ในการวางแผนภาษีในแต่ละด้าน ได้แก่ ด้านการรู้ประเภทของรายได้ ด้านการรู้ค่าใช้จ่ายที่หักภาษีได้ ด้านการรู้วิธีการคำนวณภาษี และด้านการรู้ช่องทางการยื่นภาษี ที่มีต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษีโดยรวม ด้านความครบถ้วนของระบบภาษี ด้านการใช้ประโยชน์ด้านภาษีสูงสุด ด้านการหลีกเลี่ยงโทษปรับ และด้านการลดการตรวจสอบจากภาครัฐ ผลการวิจัยพบว่า 1) ความรอบรู้ในการวางแผนภาษี ด้านการรู้ค่าใช้จ่ายที่หักภาษีได้ ด้านการรู้วิธีการคำนวณภาษี และด้านการรู้ช่องทางการยื่นภาษี มีผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการวางแผนภาษีโดยรวม 2) ความรอบรู้ในการวางแผนภาษี ด้านการรู้วิธีการคำนวณภาษี และด้านการรู้ช่องทางการยื่นภาษี มีผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการวางแผนภาษี ด้านความครบถ้วนของระบบภาษี 3) ความรอบรู้ในการวางแผนภาษี ด้านการรู้ค่าใช้จ่ายที่หักภาษีได้ และด้านการรู้ช่องทางการยื่นภาษี มีผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการวางแผนภาษี ด้านการใช้ประโยชน์ด้านภาษีสูงสุด 4) ความรอบรู้ในการวางแผนภาษี ด้านการรู้ค่าใช้จ่ายที่หักภาษีได้ และด้านการรู้ช่องทางการยื่นภาษี มีผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการวางแผนภาษี ด้านการหลีกเลี่ยงโทษปรับ 5) ความรอบรู้ในการวางแผนภาษี ด้านการรู้ค่าใช้จ่ายที่หักภาษีได้ และด้านการรู้ช่องทางการยื่นภาษี มีผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการวางแผนภาษี ด้านการลดการตรวจสอบจากภาครัฐ และ 6) การสนับสนุนจากฝ่ายบริหารมีผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างความรอบรู้ในการวางแผนภาษีกับประสิทธิภาพการวางแผนภาษีโดยรวม

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคตและประโยชน์ของการวิจัย

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

- 1) ควรศึกษาคุณลักษณะหรือองค์ประกอบอื่น ๆ ของความรอบรู้ในการวางแผนภาษี เพื่อให้สามารถศึกษาเรื่องการวางแผนภาษีให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด
- 2) ควรมีการศึกษาตัวแปรแทรกซ้อนอื่น ๆ เพิ่มเติม ที่อาจจะส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างความรอบรู้ในการวางแผนภาษีกับประสิทธิภาพการวางแผนภาษี เช่น ระดับการสื่อสารขององค์กร เป็นต้น

- 3) ควรศึกษาตัวแปรตามอื่น เช่น ผลการปฏิบัติงาน ความสามารถในการชำระภาษี เป็นต้น เพื่อสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาให้เกิดความรอบรู้ในการวางแผนภาษีให้ประสบความสำเร็จ
- 4) ควรศึกษาเปรียบเทียบความรอบรู้ในการวางแผนภาษีกับกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกัน เช่น ระดับผู้บริหารเปรียบเทียบกับระดับพนักงาน หรือพนักงานฝ่ายต่าง ๆ ในองค์กรที่ไม่ใช่ฝ่ายบัญชี เป็นต้น เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น
- 5) ควรศึกษากับกลุ่มตัวอย่างอื่น ๆ เช่น บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เป็นต้น เพื่อให้ได้ข้อมูลอย่างละเอียด ครบถ้วน และน่าเชื่อถืออย่างสูงสุด

ประโยชน์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางแก่ผู้บริหารฝ่ายบัญชีธุรกิจ SMEs ในประเทศไทย ควรมีการศึกษากฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำพิพากษาและข้อหารือภาษีอากร เพื่อให้การปฏิบัติเกี่ยวกับภาษีอากรเป็นไปอย่างถูกต้อง ไม่เกิดการละเมิดปรับ เงินเพิ่มภาษีโดยไม่จำเป็น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การศึกษาเกี่ยวกับรายจ่ายที่สามารถนำมาใช้ในการคำนวณภาษีได้ รายจ่ายต้องห้าม รายจ่ายที่สามารถนำมาคำนวณภาษีได้เพิ่มขึ้น รวมถึงการใช้สิทธิประโยชน์จากช่องทางในการยื่นแบบแสดงรายการและการชำระภาษี นอกจากนี้ ผู้บริหารของธุรกิจ SMEs สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการสนับสนุนให้บุคลากรในองค์กร มีความรู้เข้าใจเกี่ยวกับภาษีอากรโดยผ่านการฝึกอบรมและการสื่อสารภายในองค์กรเพื่อให้การวางแผนภาษีประสบความสำเร็จ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

รายการอ้างอิง

- กรมสรรพากร. (2559). คำชี้แจงกรมสรรพากร เรื่อง การขยายกำหนดเวลาการยื่นแบบแสดงรายการภาษีผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (ฉบับที่ 4) ลงวันที่ 6 ตุลาคม 2559. [เว็บไซต์] สืบค้นจาก http://103.40.138.145/efile_extension/FilingExtension_4.pdf.
- กฤตกร มั่นสุวรรณ. (2555). ผลกระทบของประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเชิงกลยุทธ์ที่มีต่อศักยภาพในการแข่งขันของธุรกิจโรงแรมในประเทศไทย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม).
- ณัฐพันธ์ เขจรนนท์. (2551). พฤติกรรมองค์กร. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2558). วางแผนภาษี. [เว็บไซต์] สืบค้นจาก https://www.set.or.th/education/th/start/start_start_3_7.pdf.
- ทัศนีย์ นุเทพสุ. (2556). การวางแผนภาษีเกี่ยวกับรายจ่ายการส่งเสริมการขาย. (การค้นคว้าแบบอิสระ, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- ธวัชรัตน์ เชื้อวงศ์บุญ. (2552). ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการเสียภาษีของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่จดทะเบียนจัดตั้งธุรกิจระหว่างปี พ.ศ. 2548 – พ.ศ. 2550 ในจังหวัดเชียงใหม่. (สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ).
- ธนกฤต แซ่ไคว้. (2558). ปัจจัยด้านองค์กรที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมในการปฏิบัติงานเพื่อรองรับเศรษฐกิจอาเซียนของกลุ่มอุตสาหกรรมแปรรูปเนื้อสัตว์ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. (การศึกษาค้นคว้าอิสระหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยกรุงเทพ).

- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- รัชดา สุวรรณเกิด. (2557). ความสัมพันธ์ระหว่างความเชี่ยวชาญด้านบัญชีและภาษีของผู้บริหารด้านการเงินและ
กรรมการบริษัทกับการวางแผนภาษีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย [ข้อมูล
อิเล็กทรอนิกส์]. *วารสารการจัดการ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์*, 3(1), 17 – 29.
- ลีลานุช แก้วหล้า. (2552). *ความรู้ความเข้าใจของผู้ทำบัญชีต่อสิทธิประโยชน์ทางภาษีเงินได้นิติบุคคล*. (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์).
- วราพร เปรมพาณิชยกุล. (2559). *เอกสารประกอบการสอน วิชาการวางแผนภาษี*. มหาสารคาม: The Print MBS.
- สมเดช โรจน์ศรีเสถียร, กัมพล ทรัพย์ปรง, รุ่งทิพย์ ธัญวงษ์ และ ไพบุลย์ ฉายรักษา. (2557). *การวางแผนภาษีทั้งระบบ*. กรุงเทพฯ: บริษัท ธรรมนิติ เพรส จำกัด.
- สมบัติ ท้ายเรือคำ. (2552). *ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์* (พิมพ์ครั้งที่ 3). มหาสารคาม: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุเทพ พงษ์พิทักษ์. (2557). แนวทางการวางแผนภาษีอากร. [เว็บไซต์]. สืบค้นจาก
<https://www.facebook.com/Suthep.Pongpitak/posts/832990210085290>.
- สุเทพ พงษ์พิทักษ์. (2550). สิทธิประโยชน์ทางภาษีสรรพากร (Revenue Tax Benefit 2007). [เว็บไซต์]. สืบค้นจาก www.rd.go.th/region3/fileadmin/document/Tax_Benefit_2007.ppt.
- สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. (2559). รายงานสถานการณ์วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปี 2558. [รายงานประจำปี]. สืบค้นจาก <http://www.oic.go.th/FILEWEB/CABINFOCENTER2/DRAWER039/GENERAL/DATA0000/00000321.PDF>.
- อมรศักดิ์ พงศ์พศุทธิ์. (2556). *กลยุทธ์การวางแผนภาษีขั้นสูง* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ชวนพิมพ์.
- Aker, D. A., Kumar, V. & Day, G. S. (2001). *Marketing Research* (7th ed). New York: John Wiley and Sons.
- Black, K. (2006). *Business Statistics for Contemporary Decision Making* (4th ed). USA: John Wiley and Sons.
- Nunnally, J. C. (1978). *Psychometric Theory* (2nd ed). New York: McGraw-Hill Inc.
- Pinto, O. M. (2015). Effects of Advice on Effectiveness and Efficiency of Tax Planning Tasks. *Canadian Academic Accounting Association*, 14(4).